

Lente Gábor

Jól emészthető IgNobel-díjak 2025-ben

A humoros és egyben elgondolkodtató tudományos eredményeket elismerő IgNobel-díjakat 2025. szeptember 18-án immár 35. alkalommal adták át, ezúttal a Bostoni Egyetem egyik báltermében. A helyszínnel kapcsolatos problémák talán nem voltak annyira súlyosak, mint 2024-ben, de láthatóan nem szűntek meg teljesen. A teljes esemény felvétele megtekinthető a YouTube-on (https://www.youtube.com/watch?v=zlcP4xKd_L4).

A szokásoknak megfelelően az IgNobel-díjakat valódi Nobel-díjakosok adták át: Moungi Bawendi (2023, kémia), Esther Duflo (2019, közgazdaságtan), William Kaelin (2019, élettan vagy orvostudomány), Eric Maskin (2007, közgazdaságtan), Robert Merton (1997, közgazdaságtan) és Svante Pääbo (2022, élettan vagy orvostudomány). A díjátadó központi témája az emésztés volt. Minden szokásos program helyet kapott a színpadon: a papírrepülő célbadobás, a 24/7 előadások (amelyek időtartama 24 másodperc, majd 7 szóban össze kell foglalni őket), és a *Welcome, welcome* beszéd. Nem maradt el a szokásos miniópera-bemutató sem, a *A gasztroenterológus megpróbáltatásai* című művet a közönség nagy meglepedésére soha többé nem fogják előadni. A minióperát a szokásosnál valamivel emlékezetesebbé tette, hogy a 2024-es díjátadást kihagyó operaénekesnő, Maria Ferrante, ismét színpadra állt benne.

Az előző évhez hasonlóan 2025-ben is volt kémiai eredmény a díjazottak között. Az elismerést Rotem Naftalovich, Daniel Naftalovich és Frank Greenway amerikai tudósok kapták annak kísérleti vizsgálatáért, hogy a teflon elfogyasztása alkalmas módszer lehet-e az étel térfogatának növelésére, és ezáltal a teltségérzet fokozására anélkül, hogy a kalóriabevitel emelkedne (*Journal of Diabetes Science and Technology* 2016, 10, 971).

A további díjazott eredmények és kutatók:

- Irodalom: a néhai Dr. William B. Bean kapta a díjat, mert 35 éven keresztül kitartóan rögzítette és elemezte egyik körmének növekedési ütemét (*Journal of Investigative Dermatology* 1953, 20, 27; *Archives of Internal Medicine* 1980, 140, 73).
- Pszichológia: Marcin Zajenkowski és Gilles Gignacot ismerték el annak vizsgálatáért, hogy mi történik, amikor narcisztikus embereknek – vagy bárki másnak – azt mondják, hogy intelligensek (*Intelligence* 2021, 89, 101595).
- Táplálkozástudomány: Daniele Dendi, Gabriel H. Segniabeto, Roger Meek és Luca Luiselli kaptak elismerést annak tanulmányozásáért, hogy egy bizonyos gyíkfaj milyen mértékben választja bizonyos pizzafajták elfogyasztását (*African Journal of Ecology* 2023, 61, 226).
- Gyermekgyógyászat: Julie Mennella és Gary Beauchamp munkáját díjazták, amely azt vizsgálta, hogy mit tapasztal egy szoptatott csecsemő, amikor az édesanyja fokhagymát eszik (*Pediatrics* 1991, 88, 737).
- Biológia: Tomoki Kojima, Kazato Oishi, Yasushi Matsubara, Yuki Uchiyama, Yoshihiko Fukushima, Naoto Aoki, Say Sato, Tatsuaki Masuda, Junichi Ueda, Hiroyuki Hirooka és Katsutoshi Kino kapták az elismerést annak vizsgálatáért, hogy a zebraszerű csíkozással kifestett tehenek képesek-e elkerülni

a böglyök és legyek csípéseit (*PLoS ONE* 2019, 14(10), 2019, e0223447).

- Békedíj: A díjazottak Fritz Renner, Inge Kersbergen, Matt Field és Jessica Werthmann annak kimutatásáért, hogy az alkoholfogyasztás időnként javíthatja az ember idegen nyelvi beszédképességét (*Journal of Psychopharmacology* 2018, 32, 116).
- Mérnöki tervezés: Vikash Kumar és Sarthak Mittal kaptak elismerést annak mérnöki-tervezési szempontú elemzéséért, hogy a kellemetlen szagú cipők miként befolyásolják a cipőtartó állvány használatának élményét (*Proceedings of HWWE* 2022, 2, 287).
- Repülés: A kitüntetett tudósok Francisco Sánchez, Mariana Melcón, Carmi Korine és Berry Pinshow annak vizsgálatáért, hogy az alkoholfogyasztás ronthatja-e a denevérek repülési képességét, valamint echolokációs tájékozódását (*Behavioural Processes* 2010, 84, 555).
- Fizika: Giacomo Bartolucci, Daniel Maria Busiello, Matteo Ciarchi, Alberto Corticelli, Ivan Di Terlizzi, Fabrizio Olmeda, Davide Revignas és Vincenzo Maria Schimmenti munkája kapta a díjat a térszázszok fizikájával kapcsolatos felfedezéseikért, különösen azon fázisátalakulás tanulmányozásáért, amely csomósodáshoz vezethet, és így kellemetlen étkezési élményt okozhat (*Physics of Fluids* 2025, 37, 044122).

A jelek szerint az IgNobel-díjak átadása kifulladásban van, és ezt a szervezők is érzékelték. Ezért 2026-ban új időszámítás kezdődik a díj életében – szó szerint is, mert a rendezvény hat időzónányi távolságot költözik és néhány héttel korábbra kerül. Az új helyszín a Kongresshaus Zürich Svájcban, amelynek nagy terme méltó párja az ünnepségnek sokáig állandó helyszínt adó harvardi Sanders Theaternek. Az időpont 2026. szeptember 3., közép-európai idő szerint este 7 óra:

<https://improbable.com/the-36th-first-annual-ig-nobel-prize-ceremony/>

